
■ PUNTG DA VISTA

Il ristg da perder tut

DAD ANDREAS CADONAU

Il mund da las medias sa mida radicalmain. Betg paucs exponents da la bransch discurren ina revoluziun iniziada da la digitalisaziun. Co che la purschida mediala sa preschenta en 10 onns nagin che sa. La basa existenziala da bleras chasas edituras erodescha, ils inserats suondan al dumber da clics elavurads da novas medias. La pressiun vers ils meds da massa publics crescha per dus motivs e quai betg sulet en Svizra. Ina giada pervia da las novas circostanzas economicas e secundo pervi da la pussanza politica. Medias independentas n'èn betg bainvesidas dapertut. Cler che las minoritads linguisticas e lur purschida mediala èn dublamain pertutgadas, ellas pudessan daventar l'unfrenda primara. Normal ch'ils exponents politics da las minoritads linguisticas sa sprovan da dar cuntrapaisa e pretendan sustegn statal per betg crudar tranter sutga e banc. Ina pretensiun legitima da las minoritads linguisticas en chausa medias e la fin finala in avantatg per l'entir chantun Grischun.

Uschia han deputadas e deputads derivants da las valladas talianas e rumantschas tematisà lur problems e fastidis per segirar ina purschida mediala en lur lingua a chaschun da la sessiun passada en il cussegl grond. Fertant che la represchentananza da la lingua taliana grischuna discorra cun vusch unida e fa attent als agens basegns medials, sa mussan, tar ils Rumantschs, las dissonanzas enconuschentas e betg main unfisaivlas. Tar la discussiun pertutgant l'engaschi da la Lia Rumantscha cunter l'iniziativa No-Billag n'èn resalvas betg vegnidas forsa da la vart tudestga, na, da la vart rumantscha.

La medema chanzun è stada dad udir en la debatta tar l'avegnir da l'unica gasetta rumantscha dal di. Probablmain n'è anc betg l'entira represchentananza politica rumantscha conscianta da las midadas medialas che pertutgan tuttas medias. RTR stat davant la dumonda: «Esser u betg esser». Era sche quella decisiun croda a favur da las medias publicas èsi illusoric da pensar che la pressiun tscheschia.

Las gasettas da print La Quotidiana, «Pagina da Surmeir» e «Posta Ladina» perdan abunents, ed anc mender, ellas perdan ed han pers inserents e stattan uss u en intgins onns avant la dumonda existenziala, tuttas. Sche la represchentananza politica rumantscha u almain parts dad ella na sa fatschentan proximamain betg cun la realitad mediala ristga la Rumantschia da sa preschentar en in pèr onns senza medias.